

landó összegű illetmény rendszeres kiegészítő részéül kell tekinteni. Ilyen minősítés mellett pedig ez a különbözeti összeg annál inkább ádóalapul veendő, mert az a szakasz második bekezdésében körülírt adómentes járandóságok fogalmi körébe nem vonható.

Sikertelenül utal a panaszos a végrehajtási utasítás 61. §-ának c) pontjában megállapított kedvezményre, mert ez a rendelkezés csak a közzolgáltatásban állókra vonatkozik.

Alkalmazotti minőség elbírálása kereseti adó szempontjából. A szegődményes munkán kívül végzett önálló ipari tevékenység vélelem az alkalmazotti jogviszony ellen. (Közigazgatási Biróság 16.480/1924. —P. sz.) Az elrendelt bizonyítás során csupán az nyert megállapítást, hogy a panaszos, a v-i közbirtokosság részére megállapodás alapján bizonyos kovácsmunkákat tartozik teljesíteni részben évi előre megállapított természetbeni járandóság, részben előre megszabott díjazás ellenében. Azonban panaszosnak az az állítása, hogy a panaszos a közbirtokossággal, mint annak alkalmazottja, szolgálati viszonyban állana és a munkájáért attól kapott ellenérték szolgálati járandóság, azaz munkabér volna, igazolást nem nyert. Sőt a panaszban foglalt ama beismerés, hogy a szegődményes munkán felül is van ipari tevékenységéből keresete, amely után a forgalmi adót mindig lelkiismeretesen lerója, egyenesen arra mutat, hogy a panaszos a közbirtokosságnak nem alkalmazottja, hanem önálló kereseti tevékenységet folytató iparos, aki egyéb, önállóan végzett munkák mellett átalányösszegért, avagy előre megállapított tarifa alapján bizonyos munkák teljesítését vállalta a közbirtokossággal szemben. Ez azonban nyilvánvalóan nem tekinthető az 1921. évi XXXIX. t.-cikk 29. §-ának 3. bekezdése értelmében szolgálati viszonynak minősülő olyan esetnek, amidőn valaki munkaerejét kizárólag egy vagy néhány munkaadónak előre leköti és így bér- vagy szolgálati viszonyba lép. Mindezeknél fogva a panasznak helyet adni nem lehetett.

Utszéli jogesetek.

„... A kérdéses ... feltételeesen illetékmentes kereskedelmi levél jogügyletet nem tartalmaz, csak megállapodást egy automobil szállításáról még 1914. év folyamán kötött ügylet teljesítési idejének elhalasztása tárgyában ... A levélben jelzett jogügylet még 1915. évben képezte per tárgyát egy korábbi perben, tehát maga a jogügylet után legkésőbbben már akkor vált esedékessé az illeték, és amennyiben ez annak idején leróva nem lett volna, ami igazolva nincsen, annak követelhetése már elévült. Végül ezen kereskedelmi levelet először a fellebbező ellenfele használta fel a fellebbező ellen indított korábbi perben, miért is az ill. díj. 27. tétele alapján követelhető állandó okirati bélyegilletéket annak idején még az ellenfélnek kellett volna leróni, miért is stb.“ (Bpesti P. Ü. Ig. 65296/II. 1926. sz.).

Mindez tehát rendben volna és a még 1924. nyarán befizetett mintegy félmillió korona — igaz, hogy kamatmentesen — a győztes fellebbezőnek visszajár. Megjelenik tehát a Központi Díj- és Illetékkiszabási Hivatalban, hogy a pénz felvegye, s az iktatóban azt az értesítést nyeri, hogy az ügy A. osztálytanácsos ügyosztályába tartozik. Az osztálytanácsos urra már vagy heten várakoznak, s titkárja a bekopogtatót leereszkedő udvariasság-

gal hívja fel, hogy foglaljon helyet s várja be sorját. A kérelmező utal arra, hogy nem akarja az osztálytanácsos urat zavarni, hiszen mindössze arról a formalitásról van szó, hogy a kiutalt összeget felvehesse. A titkár erre végül is fáradságot vesz magának, hogy az iratba betekintsen, és a felet az X. emelet Y. számú szobába utasítja a számviteli osztályba. Itt igen nagy a forgalom, mert itt kell az okiratokat illetékkiszabás végett is bemutatni. Hosszas álldogálás után felünknek végül is kifogy a türelme és rászól valamelyik alkalmazottra, vajjon üvegből van-e, hogy következetesen keresztülnézzen rajta. Egyikük végül is megsajnálja, megkérdi, mi járatban van s aztán utbaigazítja, hogy ezt a kérdést csak az előadó közbejöttével lehet elintézni, forduljon bizalommal B. fogalmazó urhoz, X. emelet Y. ajtó. A fogalmazó ur nagyon szolgálatkész, maga megy a féllal vissza a számviteli osztályba, felcsapja a nagy könyvet és megmutatja a félnek, hogy a dolog rendben van, a törlés fel van jegyezve, tessék kérvényezni a kifizetést. Felünk megkérdi a fogalmazó urat, nem lehetne-e a kiutasítást hivatalból elrendelni, hogy ne kelljen kérvényt írni, azt újra elhozni, iktattatni, elintézését kisürgetni stb. Ő, igen, mondja a fogalmazó, de erre csak a pénzügyigazgatóságnak van hatásköre, amely a törlés elrendelte. S mivel látja, hogy a pénzügyigazgatóságnál hozott határozat C. pénzügyi főtanácsos aláírását viseli, a felet ahhoz utasítja. A főtanácsos ur rendkívül barátságos és alapos ember, behozatja az iratokat, áttanulmányozza, a féllal együtt átmegy az előadóhoz, azzal megtanácskozza a kérdést, különösen, vajjon előnyösebb volna-e náluk vagy a kiszabási hivatalnál beadni az arra irányuló kérvényt, hogy a hatóság az összeg kifizetése iránt hivatalból intézkedjék. Arra az eredményre jutnak, hogy a fél gyorsabban jut a pénzéhez, ha a kérvényt a kiszabási hivatalnál adja be. Utasítják tehát a felet, hogy forduljon A. osztálytanácsoshoz, mint akinek osztályába az ügy elsőfokon tartozik. A fél tehát újra bekopogtat a leereszkedő titkárhoz, az bejelenti, az osztálytanácsos ur fogadja, s causae cognitio alapján osztja azt a nézetet, hogy leghelyesebb lesz kérvényt beadni az összeg kifizetése iránt. Lekötelező szívésséggel még azt is megengedi, hogy a fél a kérvényt mindjárt ott a titkári szobában írja meg, iktattassa, ő azt majd sürgősnek jelzi s rövidesen elintézteti, ami szerinte is azt jelenti, hogy a posta mintegy két hét múlva kézbesíti majd az összeget. Nehézségek merültek ugyan fel abból kifolyólag, hogy a kérelmező — akiről most már megsughatom, hogy a perbeli felperes ügyvédje (nyilván azért voltak vele mindenütt olyan előzékenyek) — az összeg felvételére szóló külön meghatalmazást nem tudott felmutatni, az általános perbeli meghatalmazást pedig ily vakmerően kiterjesztőleg értelmezni teljesen kizárt dolog, úgyhogy az összeget magának a felperesnek kezéhez utalják ki, noha azt annak idején az ügyvéd a magából fizette be, a fizetési nyugta az ügyvéd birtokában van és a per már rég befejeződött, az összeköttetés az ügyvéd és fele között megszűnt és a féllal nehéz lesz megértetni, hogy ez a pénz nem őt illeti. De a kérdés e részébe már azért sem bocsátkozunk, mert az ügyvéd, minckutána az iktatószámot leadta D. előadónak, akit az osztálytanácsos ur kivételes szívésségből a még be sem iktatott kérvényre már előzetesen kiszignált, kimerültségében szédülési rohamot kapott és a Várház előtt a káposztafajok közé ajult, ahonnan úgy szállították haza a mentők.

Mikor ügyvédünk, hála a gondos házi ápolásnak, újból visszanyerte öntudatát, ágyában pihenne, a következő mérleget

állította fel: összesen tizenegy helyiségben járt, tizennyolc emeletet mászott meg, négy izben adta elő az ügyet, egy kérvényt szerkesztett és irt sajátkezüleg, villamosra költött 6000 koronát, egy délelőttjét teljesen elvesztette s végül ajándékozott a volt ügyfelének félmillió koronát, — mindezt azért, mert egy alantas hatósági közeg két évvel ezelőtt nyilván tévesen úgy találta, hogy oly illetékkal tartozik, amely már az okirat tartalmánál fogva sem jár, amelyet, ha járt volna, nem neki, hanem az ellenfélnek kellett volna leróni és amely, ha le is kellett róni, már elévült.

Történt pedig mindez az Urnak ezerkilencszázhuszonhatodik, a szanálás keresztülvitelének harmadik és a közalkalmazottak leépítésének második esztendejében, abban a székesfővárosban, amelynek területén működő Központi kir. Járásbírósnál a végrehajtást elrendelő végzések kiadmányozása hetekig késik — személyzet hiányában. M.

Irodalom.

A fényüzési forgalmi adó. Irta: *Dr. Nagy Béla* pénzügyminiszteri titkár. A fényüzési forgalmi adó alaptörvénye és annak végrehajtási utasítása mintegy hat esztendővel ezelőtt jelent meg. Azóta egymást követték a különböző törvény- és rendeletmódosítások, amelyekkel együtt a fényüzési forgalmi adóról szóló jogszabályok immár alig áttekinthetőkké és csaknem kezelhetetlenné váltak.

A luxusadó egyik legalaposabb ismerője, dr. Nagy Béla pénzügyminiszteri titkár állította most össze a fényüzési adóra vonatkozólag valamennyi életbenlévő rendeletét könnyen kezelhető és áttekinthető formában.

Az egyes rendelkezésekre vonatkozólag összeállította és leközölte a Közigazgatási Bíróság jogyakorlatát, valamint a maga magyarázatait is. Ezek a magyarázatok különös sulyal bírnak éppen azért, hogy a könyv szerzője egyuttal kodifikátora a fényüzési adójognak.

A könyv függelékét képezi egy összeállítás a fényüzési cikkek értékhatárainak módosulásáról, betűsoros tárgymutató, valamint az egyes speciális kisebb rendeletek is.

Előszót a könyvhöz dr. Czermann Antal miniszteri osztálytanácsos irt.

A 260 oldalas kötet az OMKE kiadásában jelent meg és annak bolti ára 8 pengő.

Dr. B. J.

A kamattjévedelmek illetéke. (*Dr. Zerkowitz Zsigmond.*) A jognak szövevénye egységes, egybefüggő egész. Nincsenek elkülönült, egymástól élesen elválasztott jogterületek. A szabályok együtt futnak, metszik egymást, koncentrikus köröket alkotnak, végül is egybekapcsolódnak és egybefonódnak. Dr. Zerkowitz új kommentárjának legfőbb érdemét éppen abban látjuk, hogy e kétségeken felül álló, de mégis sokszor elfeledett igazságot felismerte és munkája praktikus összeállításánál irányadónak is vette. Témája specifikusan pénzügyi jogi; az elméleti és gyakorlati jogász számára a kommentárnak értékét mégis az adja, hogy világosan meghatározza és bemutatja a magyarázat tárgyául választott pénzügyi jogszabályoknak magán- és kereskedelmi jogi praemissáit. A rendelet a kölcsönnel, a letéttel, a társasági jogviszonnnyal és vagyoniilletőséggel, a szerződéses, a kése-